

Utbildnings- och kulturdepartementet*Universitets- och högskoleenheten**Departementssekreterare**Malin Ryttberg***Lärarexamen - förslag till författningsändring med anledning av en ny utbildnings- och examensstruktur**

Sveriges universitet och högskolor måste kunna erbjuda utbildningar som står sig väl i den internationella konkurrensen. Behovet av en internationalisering av den högre utbildningen hänger i hög grad samman med en ökad globalisering av ekonomi, arbetsmarknad, ökad internationell rörlighet bland människor samt ett ökat internationellt inslag i många yrken. Det är därför viktigt att möjligheten till rörlighet för lärare och studenter ökar. Ett viktigt medel för att åstadkomma detta är samarbetet inom den s.k. Bolognaprocessen.

Bolognaprocessen är ett samarbete kring högre utbildning som i dag omfattar 45 europeiska länder. Processens mål är att öka studenternas rörlighet och anställningsbarhet samt att öka Europas konkurrenskraft som utbildningskontinent. Inom processen har de medverkande länderna kommit överens om åtgärder för att uppnå dessa mål.

Som ett led i internationaliseringen av den högre utbildningen och forskningen och arbetet inom Bolognaprocessen har en rad beslut fattats som påverkar svensk högre utbildning. Bland annat presenterade den tidigare regeringen i juni 2005 propositionen Ny värld – ny högskola (prop. 2004/05:162). Riksdagen fattade den 23 februari 2006 beslut med anledning av propositionen (bet. 2005/06:UbU3, rskr. 2005/06:160). Därefter utfärdades lag (2006:173) om ändring i högskolelagen (1992:1434) den 2 mars 2006. Vidare beslutades den 21 juni 2006 förordning (2006:1053) om ändring i högskoleförordningen (1993:100) och den 7 december 2006 förordning (2006:1405) om ändring i förordningen (1993:221) för Sveriges Lantbruksuniversitet. Dessa förordningsändringar innebär bl.a. en indelning av den högre utbildningen i tre nivåer och inplacering av alla examina på någon av de tre nivåerna. I beslutet ingår också nya och reviderade

examensbeskrivningar. Förordningsändringarna omfattar även regler om tillträde till utbildning på de tre nivåerna. Det innebär bl.a. att tillträde till utbildning på forskarnivå förutsätter studier på avancerad nivå, vilket är en höjning av kravet på grundläggande behörighet jämfört med i dag. För att underlätta övergången till forskarutbildning från t.ex. kortare program som leder till yrkesexamina betonades i propositionen att det är viktigt att lärosätena tillhandahåller utbildningsalternativ som gör att studenter kan komplettera sina studier för att få grundläggande och särskild behörighet för forskarstudier.

Ett nytt poängsystem för högre utbildning (högskolepoäng) har införts. Systemet är förenligt med European Credit Transfer System (ECTS). Heltidsstudier under ett normalstudieår om 40 veckor motsvarar 60 högskolepoäng.

Förordningsändringarna omfattar också ändringar till följd av riksdagens tillkännagivanden (bet. 2005/06:UbU3, rskr. 2005/06:160) avseende en förlängning av civilingenjörsexamen och arkitektexamen, krav på fördjupning i generella examina och antagningskrav till forskarutbildningen.

Tre examensbeskrivningar ingick inte i beslutet den 21 juni om ändring av högskoleförordningen. Det gäller en ny examensbeskrivning för och en förlängning av sjukhusfysikerexamen med anledning av vad riksdagen gav tillkänna (bet. 2005/06:UbU15, rskr. 2005/06:214). Det gäller även inrättandet av en civilekonomexamen som skall omfatta 240 högskolepoäng (motsvarande 160 poäng i nuvarande poängsystem), vilket följer av riksdagens tillkännagivande (bet. 2005/06:UbU3, rskr. 2005/06:160) med anledning av propositionen Ny värld – ny högskola. Regering fattade den 23 november beslut om nya examensbeskrivningar för dessa två examina. Nu återstår endast att fatta beslut om en reviderad examensbeskrivning för lärarexamen.

Lärarexamen

Den nya strukturen innebär särskilda utmaningar för lärarutbildningen framförallt på grund av dess olika poängomfattningar. Vad gäller lärarexamen framgick det av ett av riksdagens tillkännagivanden (bet. 2005/06:UbU3, rskr. 2005/06:160) att regeringen ytterligare borde överväga lärarexamens inplacering i den nya examensstrukturen och återkomma till riksdagen i frågan.

Inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) har det utarbetats ett förslag till reviderad examensbeskrivning för lärarexamen som bifogas denna promemoria.

För att en examen skall kunna inplaceras på avancerad nivå krävs en poängomfattning om 240 högskolepoäng, varav 60 högskolepoäng på avancerad nivå. Bifogat förslag till ny examensbeskrivning innebär bl.a. att lärarexamen (omräknat till högskolepoäng) omfattande 180 och 210 högskolepoäng inplaceras på grundnivå och lärarexamen omfattande 240, 270, 300 och 330 högskolepoäng inplaceras på avancerad nivå. För lärarexamen med inriktning mot tidigare år där kursammansättningen tydligt syftar till undervisning i grundskolans tidigare år införs en möjlighet att ta ut en examen om 240 högskolepoäng.

Den förändring av nuvarande examensbeskrivning som beslutades i juni 2005 rörande studenternas kunskaper i att analysera och bedöma elevers kunskapsutveckling samt kunskaper i betygsättning föreslås ändras till att gälla undervisning i grundskolan och i gymnasieskolan. I förslaget har också en anpassning till läroplanen för förskolan gjorts eftersom man för *barn* använder begreppen *analysera* och *dokumentera* och för *elever* dessutom *bedöma* och *värdera* lärande och utveckling.

Förslaget följer i övrigt den nya utbildnings- och examensstrukturen som gäller för all högskoleutbildning som bedrivs efter den 1 juli 2007.